

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
IV. ker., Vasuti-ut 17.
Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

Kibontakozás felé.

Irta: Mándoky Lajos.

A kíváncsiság láza hevíti az ország sorsának intézőit. Búcsu a megszokott melegségtől, emlékezés a régi jó napokra, költözködés a nagy munkának megfelelőbb helyre, helykijelölés a Házban, jegyek beszerzése a vasutra, föllevenítése a választási harcoknak, választási számlák kifizetése, bemutatkozás a vezéreknél, ismerkedési összejövetelek, találgatása, pártok hivatalainak betöltése foglalja le a honatyák idejét. Nehány nap és teljesességben vonulnak fel a pártok. Az elkésztettek megérkezésére szánt 3 napi idő beszámításával a Háznak 18-án meg kell nyitni, míg az összejövetel már 15 én megtörténik. Az országgyűlés körüli jogok egyuttal alkotmányos királyi kötelességek. Ha föl is merült egyik-másik oldalról a nézet, hogy a trónbeszéd miatt a megnyitás késnek, ennek jogi alapja nincs. Tagadhatatlan, hogy a trónbeszéd szoros kapcsolatban kell, hogy álljon a kormányprogrammal, illetve nem más, mint az, bár benne a király nézeteit és óhajait közli a törvényhozási legközelebbi feladatokra nézve és a miben talán leglényegesebb, tájékoztat a külügyi viszonyokról. Az egybehívott országgyűlés megnyitható, illetve megnyi-

tandó a trónbeszéd nélkül is, amennyiben addig nincs, előreláthatólag nem lesz kormány, mely ezt körvonalozza. Az ügyek ideiglenes vezetésével megbízott bukott kormány felel az országgyűlés megnyitásának elmulasztásáért és most különben is itt az ideje, hogy a felelőség ne legyen mindenkorai üres malaszt. Minden büntetés alapja óvintézkedés a jövőre és miért ne alkalmazhatnók az 1848. III. t.-c 32. szakaszát végre e jó urakra, kik ellenzékbe készülnek menni.

Az elégtelenek boszuállásával fognak harcolni, de ki ellen? Sanca Panza sorsára jutottak, egyedüli reménységük a hivatalnok minisztérium és ha hangoztatják, hogy a Kossuth-párt uralma a helyzetnek megfelelő, az sem a logika eredménye náluk, hanem azt hiszik, hogy az átmenet lassúsága kiábrándítja az országot. Ha az ifju lázalmában imádattal övezi azt, kihez epedve vágy és mikor hű szerelmének jutalma a meghallgatás, fáj, hogy megbabolták a legszebbtől, mi szívnek adatott, a vágytól, de mi nem egy légvárat látunk a 48-as alapban, hisz az nem a fantázia szárnyalása, hanem a kifejeződött mű, melynek a 67-es alap mondva csinált dualizmusa nem ellentéte, hanem elalkuvása. Deák nyitva hagyta a haladhatás billentyűit, ők elzárták, törekedtek conserválni

mindazt, mit el lehetett rabolni a nemzetől, de feledték, hogy míg a conservativizmus elméletben azt jelenti, hogy minden fennállót fenn kell tartani, gyakorlatban mindig azt, hogy minden fennálló fenn tarthatatlan. Hogy elméletük a gyakorlattal összeegyeztethető legyen, azt nézték e gerinctelen urak, miként „boldogulnak“ legjobban és minden téren olyan rendezést eszközöltek, melynek sem elve, sem célja nem volt, politikai hitelenségük átka mindent megbénított. A védelem közösségéből csináltak egy nem is közös, de osztrák hadsereget. A közösség egységgé váltott. A célszerűség jegyében született 10 évenként megújuló gazdasági szerződéseket anélkül, hogy kérdezték volna, akarsz szerződni, megkötötték 1907. éven továbbmenő időre s most, mikor mindent ily gonoszul összegoboztak, azt mondják, kormányra Kossuth, tanulja meg ez ország, hogy tehetetlenül áll lelkesedésének isteni tárgya, e kultusz, mely erőt adott. E párt tudta kötelességét a múltban, tudni fogja most is. Számos 67-es törvény elfogadta a 48 intézményeit és ha a 67-es kiegyezés címet visel, ugyanolyan megváltoztatható, módosítható törvény, mint bármely másik. Ők visszamódosították, tönkrettek, mi e pillanatban nem töröljük el, de igyekeznünk nem visszatérni, mint mondani szokták a 48-ra

T Á R C A.

Régi harc.

Irta: Szilánk.

Valami van a levegőben,
A vér forr... Milyen küzdelem!
Kétség él a nyomott népben.
Vigasztalás sincs már a jövőben,
Nyomorúsága végtelen.

Furesa világ, nem is tudom, de
Szörnyű időt: -- harcot mutat!
Lelkükben ég a bosszu üszke,
Ott vergődnek csontos kezükbe:
Koronás, büszke, nagy urak!...

A köztudatban él az átok;
Szolga és barom csak a nép!
Ábránd marad amire vágyott,
Csak rakják rá a szolgálást
Koronás fők, gögös herék!

Kezükben van halál és élet,
Jog, törvény sem segít ezen!
Érdek, erőszak miből élnek,

Szolgálja őket test és lélek,
S minden ami van ideleln,

Régi harc. Tart évezrek óta,
S hajh! ki tudja: hol a vég?!
Igazát hiába zokogja,
Bíróján gazul belefojtja,
Fölbérelt zsoldos, gaz pribék!

Szülehetnek bár Messiások,
— Szent vágyak sorsa: Golgotha!
És míg szemén sűrű a hályog,
Ki cipeli a szolgálancot:
Nép, — boldog nem lehet soha!

Titánok harca Istenekkel,
Bőszült csatákban véget ért...
.... Ah népszabadság virradatja:
A polgárnép már mikor kapja
Tövisék helyett — a babért?!

Mikor?! — Meglássátok nemsoká
Öntudatra eszmél a nép,
Feltámad! — Szolgálancával.
Elfojtott bösz haragjával
Bünt, zsarnokot, trónt széjjel tép!!

Japan—orosz históriák.

Irta: ifj. Tompos Endre.

II.

Washingtonban vagyunk, a „Dalawera“ színházban. Az előadás még nem kezdődött meg, a zenekar már játsza a nyitányt s a színházban összegyűlt, nagyjából elölkö közönség egymással társalogni várja az előadás kezdetét, hogy csodálhassa művészetét az országszerte híres primadonnának: Miss Eliz Fultonnak.

A nézőtér vakító fényben uszik, a tarkábbnál tarkább, káprázatos női toilettek között fel-feltűnik egy egyszerű, fekete frakk, némelyik vörös szallaggal a gomlyukban.

Á mint azonban végig tekintünk a páholyok hosszú során, a búbajos amerikai missek között egy magános uron akad meg a szemünk, a ki exotikus egyenruhát visel.

A jegyszédőtől megtudhatjuk, hogy ő Hakoskyma marquis, attaché a japán nagykövetségnél s mindennap itt szokott ülni ugyanazon páholyban, az egész közönség ismeri.

Beszélgésünk azonban félben szakad felgördül a függöny, megkezdődik az előadás. —

Farsangi újdonságok, u. m. ruha bevonatok,
kuzat, gamzé gaas fodrok, **cipők,** keztyük, legyezők.

Ingek, gallérok, zsebkendők, kézelők, nyakkendők stb.

óriási választékban megérkeztek

Telephon 114.

EISLER KÁROLY üzletébe

Nyiregyházán.

hanem előrehaladni addig, míg ez tisztaságában marad. Időben megelőzte a 48 a 67-et, de ha a Kossuth-párt a tényleges állapotok alapján kezdi meg munkálkodását, nem veszt elve értékéből semmit. A gazdasági berendezkedésnek önállósága még nem jelent vámháborút Ausztriával, amivel ijesztgetni szeretnék mezőgazdáinkat, mert mi a védővámok mellett is vámentesen engedhetjük be azon iparcikkeket, melyek a miénk fejlődését nem gátolják és ennek ellenében ott van a mezőgazdasági termékek megvédhetése a támadás hevessége ellen. Vád alá kell vonni őket, mert ez a takarítás elengedhetetlen föltétele. Ha a feloszlatáskor tervbe vették, hogy a záró trónbeszédet elmondatták e célra külön kirendelt megbízott biztos útján, nehogy azon bántó támadások, mit a hullákon sétálok elakarunk követni a király hangjának levonásával, visszatetszést szüljenek, annál inkább megeselekedhető ma, hogy a kiküldött biztos pusztán a megnyitás formalitására szorítkozzék és a kormányprogramot halljuk ez egyszer igazán a parlament többségétől rokonszenvvel fogadott elnöktől. Andrassy másodszori megjelenése az udvarnál megbízást nem eredményezett. Az ő jogérzete, törvénytisztelete, nemzeti irányzata megbízatását melegséggel kísérhetné, de amelyik pillanatban a szövetkezett ellenzéken kívülieket számításba veszi, ha a korupciónak gyógyíthatatlan virágait, nemzeti fejlődésünk penészgombáit ismét oda helyezi, honnan a nemzet ítélete őket letaszította, helyén való a tartózkodás azon tünete, mely a tárgyalások titokbantartása mellett is kiszivárgott és a mely meggyőzhet mindenkit, hogy erejének és akaratának ura lesz a diszes tábor. Előáll a koalícióval egy olyan pártképződés, mely úgy társadalmi, mint állami életünknek a legmegfelelőbb

Kis csoportok titkos szövetkezése volt az ő nagy pártjuk, melyet csak a kőnc tartott össze és ha a Kossuth-, Bánffy-

Andrassy tábora összefog a minden kormány támogatók a Kossuth-párt ajtaján fognak kopogtatni és az ő elárvult fészük helyett inkább választják Kossuthék Royalban készülő helyiségeit. — Meglesz e táborban liberális, mely az egyén szabadságát nem úgy értelmezi, hogy szabad éhen elpusztulni, hogy teremtő ereje az egyénnek meglehet, de vándoroljon ki, ha boldogulni akar. Az olyan liberalizmus, mely a társadalom erejét működni hagyja, de vagyonában tönkre teszi előbb, nekünk nem kell. Beszélhetnek egyesek megrázkódtatásról, beszélhetnek arról, hogy az uralkodó nem nyugodhatik meg az idők széljárásában, beszélhetnek arról, hogy nehéz nekik megnyugodni e gondolatba e cassandrának egyedüli feleletem, hogy a polgárok választásából kikerült parlament az állam leghatalmasabb szerre és a magyar felfogás sarkpontja mindig az volt, hogy Magyarország független ország, melynek ügyeibe a magyar királyon kívül senkinek befolyása nincs és a király, mint velünk egybeforrott képzelhető csak. A semmit mondó „közös ügyek” „dualizmus” elenyésznek haladásunk folyamán, ez elnevezésekben vannak összebonyolítva szüvevénitásunk tárgyai, szervei, funkciói. Kossuth Lajos tétele, hogy két korona inkompatibilis egy fejen, fia a perszónál unió alapján lát a kibontakozás elősegítéséhez és hogy történelmi pillanat a jövő lét folyamán tényleg bekövetkezik, a kiengesztelődés száll a lelkekbe és a mit a gonoszság takarójául akart Gesztnak grófja haza hozatni, a nemzetnek legszebb tavaszán érkezik és mi a szabadságharcosok ivadéka Rákóczy hamvait királyunkkal együtt várjuk és tespedő életünket egy boldog jövő váltja fel.

„48—67.”

A Szabolcs múlt szombati száma „67—48” czim alatt cikket közöl, mely a függetlenségi párt esetleges kormányra

jutásának végső konzekvenciáit vonja le. A cikk illusztris írója fél e konzekvenciáktól, fél az átalakulással járó nagy rázkódtatásoktól s szemei előtt olyan perspektívája nyílik meg a független Magyarország jövőjének, amely valósággal elrettentő. Azt hisszük, e cikk írójának jóhiszemű félelme alaptalan. A következtetések, melyekre feltevései során jut, nem állják ki a közjogi kritika tűzpróbáját.

Nem akarjuk e próbának a cikk valamennyi állítását alávetni, csak a feltűnően kínálókat.

Dr. Hoffmann Mór előre is elvtagadással és hűtlenséggel vádolja meg az annak idején kormányra jutó függetlenségi pártot, mert az az átalakulás első napjaiban kénytelen volna a 67-es alappal és 67-es intézményekkel operálni, tehát kénytelen volna működése alapjául kormányzása kezdetén egy olyan közjogi rendszert elfogadni, mely ellen évtizedeken keresztül a legvehemensebben küzdött. Ez állítás kritikájul csak annyit, hogy ez a legtermészetesebb dolog a világon. Ha ez esetben elvtagadásról beszélünk, úgy elvtagadást vethetünk a szemére, minden új kormányra, mely valamely régi rendszer nyomába lép, s addig míg a maga institúcióit beállíthatja, az átmeneti rázkódtatások enyhítése végett egy ideig a régi rendszer még élő és működő szerveire támaszkodik.

*

Az Ausztriától való különválás célszerűségét vizsgálva a közös hadsereg ketté választását, illetve az önálló magyar hadsereg felállítását azért tartja lehetetlennek Dr. Hoffmann Mór, mert perszónál unio esetén legalább is olyan nagy hadsereget kellene tartanunk, mint Ausztria, azért, mert ez esetben Ausztriával fegyveres collisióba is jöhetnénk. Dr. Hoffmann a perszónál unio, mint két állam közötti nemzetközi viszonynak közjogi természete-

Mintegy jelszóra, egyszerre frenetikus taps hangzik fel, a színpadra valóságos virágos esik, az ünnepezt színésznő, miss Fulton lépett a színpadra.

Karcsu, magas alak, valóságos királynői termettel, fekete hajához szelíd ábrándos kék szemeket adott neki a természet. Hát még mikor énekelni kezd!

Valósággal el vagyunk bűvölve s nem is csodálkozunk azon, hogy a kis mandulaszemű japán marquis egészen előrehajlik pályájában s így marad az egész előadás alatt, gukkerjén keresztül majd elnyelve a „szép Elizt” szemeivel.

A darab nemsokára véget ér s a közönség lassan elszéled a színházból, csak Hakoskyma marad a helyén egy pár percig mintha még mindig látná s hallaná azt, a kit ő már régen szíve mélyéből szeret.

Szegény kis marquis!!

* * *

„Asszonyom Hakoskyma marquis kíván beszélni önnel!” e szavakkal lépett be Juliette, a csinos kis francia szobaleány urnőjének, Miss Fultonnak boduirjába.

Majd urnője parancsára bevezette a marquist a kis szalonba, mely tele volt cseccsebecsékkel, virágcsokrokkal, a tegnapi

est diadaljelvényeivel, s ott magára hagyta.

Hakoskyma, ki itt már sokszor megfordult, egy kényelmes fautemilbe ült, s behunyta szemeit, ábrándozni kezdett.

Nem vette észre, mikor kinyílt háta mögött az ajtó, s a ház urnője lépett be rajta, igéző pongyolában.

Akkor tért magához csak, a mikor két kis bársonyos kacsó fogta be szemeit s az elhangzó csengő kacajra fordult hátra üdvözölni a szépséges Elizt.

„Beszélni kívántam önnel miss” törte meg a csendet folyékony, de kissé idegenes kiejtésű angolsággal. „Félóra múlva utaznom kell haza, háborunk van Oroszországgal, szükség van rám és én magát megkérdezni jöttem, hogy . . . . . hogy . . . . . akar-e velem jönni, mint feleségem?”

„Menjen maga kis bohó — felelé Eliz — lássa én, tudom, hogy maga már rég szeret engem s én is bevallom őszintén magának, hogy örömmel lennék a felesége, de szerződöttemkor a színháznál 50000 dollár lefizetésére köteleztem magam, ha 10 évnél hamarabb hagyom ott a színházat. Még 8 év van hátra, magának sincs annyi pénze, nekem sincs, ha azonban a 8 év letelte után eljön értem, itt a kezem, hogy a magáé leszek!”

1904. december havának végén vagyunk.

Dörögnek az ágyuk Port-Arthur előtt immár tíz hónapja, megfelelő eredmény még nincs.

Az erősségek nagyobb részén még orosz lobogó leng, de a japánok dacára, hogy a hosszú ostrom alatt tömérdek embert veszettek, nem tágtanak.

A legelkeseredettebb harc a 203 méteres domb körül folyik.

Az oroszok érzik, hogy ennek veszte, az erősség közeli elestét vonja maga után s éppen ezért ide a legerősebb csapataikat küldik.

Nogi tábornok, Port-Arthur ostromlója ezen erőd elfoglalását tüzte ki legközelebbi célul. —

Támadásra sorakoznak a japán ezredek, s kit látunk az egyik csapat élén?

Hakoskyma marquis az, aki most ezredesi rangot visel s egyike a hadsereg legvitézebb tisztjeinek. Ő az első rohamra induló ezred parancsnoka.

Felharsan a trombita, a rohamoszlop lassan mozogni kezd; közelednek az orosz hadállásokhoz.

Semmi zaj, csend van mindenütt.

A japánok hasoncsuszva közelednek

Báli ujdonságok

gase ruha-áthuzatok, plisse fodrok, csipkék, aplicatiók, sima és mintázott selymek. Lousienne méterje 80 krajcár. Ujdonság! crepe sublime!! Továbbá művirágok, legyezők, keztyűk, báli harisnyák stb., nagy választékban kaphatók:

Kohn Ignác üzletében, városház palota.

tét illetőleg tévedésben látszik lenni, amikor a szövetség ilyen fajával összekötött két állam között a háborús összeköttetést lehetségesnek tartja. Maga írja, hogy personál unio esetére véd és dac szövetségben állana a két állam egymással s feleli, hogy a véd és dac szövetség lényege épen az, hogy az ahhoz tartozó államok között a fegyveres összeköttetést kizárja mert hiszen a véd és dac szövetség ép ezért köttetik. Két, vagy több államnak ilyen szövetsége ép azért jön létre, hogy a szövetség a hozzá tartozó államok közt a béke közösségét, kifelé, más államokkal szemben pedig a közös védelmet biztosítsa.

A personál unio — két állam egymáshoz való viszonyának az a formája, mikor csak az uralkodó fizikai személye közös — ki zárja a két állam között a fegyveres összeköttetést. A háború ugyanis az állam hatalom actiója egy bizonyos irányban, amelylyel szembe tör az ellenfél. De monarchiákban — s így Magyarországon és Ausztriában is, — a hadfelség jogát az uralkodó bírja s így a personál unióban élő monarchiák között a háború csak úgy volna lehetséges, ha az uralkodó fizikai személyében összetalálkozott fejedelmi, tehát közjogi személyek szintén háborúba lépnének egymással. Mivel ez abszurdum, nyilvánvaló, hogy ha ilyen államok között háború üt ki ez az összeköttetést felbontja, illetve ez esetben egyik, vagy másik államnak az uralkodó személytől el kell szakadnia. A függetlenségi párt programjában pedig nincs benne 1849. április 14.

Igy állván a dolog, maguktól megdőlnek Dr. Hoffmannak többi következtetése is, melyeket a közös hadsereg kettéválasztásához fűz. Nem lesz tehát szükségünk a personál unio esetén arra sem, hogy Magyarország határait Ausztria ellen erősségekkel építsük körül. Nem

fogunk tehát se Szerbiával, se Romániával fegyveres szövetségre lépni Ausztria ellen s nem fogunk Dunai conföderációt sem csinálni, egyszerűen azért nem, mert ezt a personál unio kizárja.

*

Ami pedig a vámterület kérdését illeti, arról csak annyit, hogy a mostani közös vámvonalkból származó jövedelem kedvéért nem mondhatunk le a gazdasági önállóság ezen nagyobb erkölcsi és anyagi előnyéről.

A kérdés, hogy különválás esetén Magyarország, vagy Ausztria lesz-e előnyben, egyáltalán nem azon fordul meg, hogy Ausztria hosszabb vámvonalon fog jövedelmet szedni s így kevésbé érzi majd meg a különválás hátrányait, mint mi, akiknek félakkora lévén majd a vámvonalkunk, a jövedelmünk is jóval kevesebb lesz. A kérdés kiugró pontja az, hogy különválás esetén, melyik állam lesz jobban ráutalva a másikra. Magyarország-e Ausztria iparezikeire, vagy Ausztria a mi nyers terményeinkre. A kérdést így formulázván az föltétlenül a mi javunkra dől el s az a békés kompromisszum is, a mely annak idején éppen a viszonyok kényszerítő hatalmánál fogva a két állam közötti vámtarifa megállapításánál létre fog jönni a mi javunkra fog szólni.

Nem kell félnünk tehát sem a hadügyi, sem a gazdasági kérdésekben a különválás olyan következményeitől, amelyeket a „67—48“ című cikk hangoztat. Ez ellenvetéseket külföldben nem azért kockáztattuk meg, mintha a szóban forgó nagy problémák talán itt e hasábkon döntetnének el. Célunk csak az volt, hogy azok ez ujság olvasói előtt más szög alatt és más oldalról is megvilágíttassanak.

—y—

abban a reményben, hogy a hajnali szürkületben észrevétlenül meglephetik az oroszokat.

Mikor már csak vagy két-háromszáz méternyire vannak az oroszoktól, irtózatos puskatűz fogadta őket, erre felugrának és futólépésben közelednek, egygyet-kettőt lönek csak, a többi a szurony dolga, s pár perc múlva már ember ember ellen küzd a sáncokon.

Az oroszok elkeseredetten harcolnak, a japánok hidegvérrel és kitartással.

Visszaverik őket, rendre állanak s újra támadnak s ez így megy ötször-hatszor egymás után, végre a megtizedelt ezredek a döntő rohamra készülnek.

Az oroszok már csak felsőbb parancsra tartják helyüket s el vannak készülve a halálra.

A japán hadoszlop fergeteg sebességével s erejével rohan a sáncokra. Hakoshyma úgy küzd mind Achilles. De kardja eltörik, revolverébe nincs már több töltés s egyszerre három szurony furródik mellébe.

Minden elhomályosul szemei előtt s már csak a „banzaj“ t hallja, mely a domb elfoglalását jelenti, azután elveszti eszméletét.

Sűrű köd ereszkedik le, mely elföldi szemeink elől a véres csatateret.

Egy Tokiói házból súlyos sebesültet ápolnak.

Hakoshyma ez, régi ismerősünk, kit a harcterről haza szállítottak, mert felépüléséhez még volt remény.

Most éppen alszik. Szép álmokat láthat, mert boldogan mosolyog. „Eliz édes mindennem!“ susogja halkán, és saját hajjára felrezen.

Bosszusan dörzsöli szemeit: „Hát csak álom volt!“

„Nem volt álom!“ szólal meg most egy ismerős, ezüst csengésű hang s a lábadozó még boldogabb valóra ébred.

„Eljöttem, hogy megtartsam szavamat. tábornok ur!“ szól Miss Eliz tréfásan.

„Uj boldog életet kezdünk, itt van a kinevezésed, melyet vitézségeddel érdemeltél ki s itt van az én felbontott szerződésed is.“

„Ez hamar meg fog gyógyítani, s mire a cseresnye fák felöltik virágmézőket, mi boldog férj és feleség leszünk!“

* * *

A Mikádó dolgozó szobájában az íróasztalon egy papírlap fekszik, a következő sorokat olvashatjuk róla:

„Nyugta, 50000 dollárról, melyet Felsőgedtől Miss Eliz Fulton szerződésének felbontásáért felvettem. — Georg Sandson, a „Dalaware“ színháznak igazgatója, Washingtonban.“

Szabadság!!

— Irta: Rónay Jenő. —

Megmozdult az északi koloszus. A fagy, a hó hazájából az elnyomott nép szabadság kiáltását hozza felénk a süvöltő északi szél. A végtelen hómezőkön a zsarnokok szívét megreszkettető vad moraj zug végig. A tél lehelletétől megdermedt földből kikelt egy csodálatos növény — a szabadságnak szent fája!!!

Jogokat akar az orosz nép!!!

Ehhez a szent küzdelméhez sokszáz mért-földről lelkennek minden ihletével én a parány, a semmi küldöm üdvözetemet.

Felébredt hát ez a szerencsétlen nép is abból a borzasztó álomból, mely alatt a zsarnokság önkénye büntetlenül szívta a vérét.

Zörgeti, töri a láncot melynek csörrenése megfagyasztja vérét a hatalmasoknak. Büszkén emelheti fel fejét most, mert a szabadság, függetlenség magasztos eszméi megérni kezdenek kebelében, mert baromi sorából egy lépéssel, egy kinyilatkoztatott gondolatával az emberek sorába emelkedett. Tudja már, megtanították rá, hogy van egy érzés, egy mindennél drágább kincs — az emberi függetlenség és szabadság, melyért örömmel ontjuk ha kell a véruket.

Ma még alázatosan, kezében keresztrel járul a zsarnok elé, de én látom már az utca kövéből készült barikádokon, másik kezében a véres karddal, mikor még fel-fel szisszen ugyan az utolsó korbács ütések okozta fájdalmaktól, amikor a hátán huzódó véres barázdák emlékeztetik még, hogy mi volt az undok önkény kezében, de a dicső jövő gondolatától átszellemült arca a multak miatt rajta ülő szégyenpir, a szeméből sugárzó fenséges tűz, a kebléből kitörő lelkesült kiáltás: „éljen a szabadság“ megnyitják előtte az utat, melyen eljuthat amaz oltár elé, honnét nem távozik többé senki, aki előtte imádkozhatott, az emberi jogok, a szabadság, a függetlenség dicső oltára elé!

Ki tudná jobban megérteni a szabadságért, az emberi jogokért vívott szent harcot mint a magyar! Nem látjuk-e még ma is az 56 év előtt lefolyt gyönyörű tragédiát, melyben elbuktunk, de úgy, mint ahogy meghal az oroszlan; nincsenek-e közöttünk ma is még azok a galambösz agastyánok, akik regélvén erről a mi gigászi küzdelmünkről arcuk kigyullad, szemük villámokat lövel s fonnyadt karjukba újra az ifjuság eroje száll!

Az orosz hatalmi vágy és zsarnokság egyik kezével messze-messze keleten meg akar folytatni egy nagyralívatott népet, a másikkal pedig önfiait szeretné az állat értelmi színvonalán tartani.

Sem ez, sem az nem fog sikerülni!!!

A világsorsa újra nagyot fordul!

Ki né látna hasonlatosságot az orosz és hazai eseményekben és az 1848-at megelőző áramlatokban? Mint a jótékony napsugár nyomán megindul a nedvkeringés a szunnyadó természetben, úgy termékenyültek meg akkor a szabadság testvériség, egyenlőség, az emberi jogok magasztos eszméitől, a nemzetek rótegei. A nyugatról jövő langyos tavaszi szél, szárnyára vette ezeket az igéket s repült, repült velük.... Elhozta hozzánk!!!

Megint jön a tavasz s az idők méhében mintha újra megért volna egy nemzetnek a szabadsága. Várjuk a születését. Mintha halatszanék az orosz marseillaise s látnánk — talán március idusán — az orosz Petőfit, a ki lángszavával tette serkenté ezt a boldogtalan népet.

A milyen utálattal tölt el minden jóérzésű embert a keleten folyó orosz embermészárlás, olyan ujongva halljuk a hirt, hogy otthon emberi jogait követeli a nép.

Őszintén kívánjuk neki, hogy siker koronázza törekvéseit, mert abból a vérről ön-

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer-

Sirolin

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **láb-**

badozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegekint 4 — korlátlanul kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatt éggel legyen ellátva.

F Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

tözött csemetéből — a szabadság fiatal hajtásából — terebélyes nagy fa lesz, mely alatt az unokák áldva áldják azokat a kik ültették, s nem hagyták kiveszni.

Az én erőltet hangom, tudom nem jut el oda, ahova szánva van, s sokszáz mért-földről mégis lelkemnek minden ihletével én a parány, a semmi, üdvözlétemet küldöm az orosz nép szent küzdelméhez!!!

Kereskedelmi hiteltudósítás. *)

— Irta: Pavlovits Sándor. —

Hogy a hitel az üzleti világban mily elsőrendű tényező, arról szükségtelen hosszúra nyújtott magyarázatokba bocsátkoznunk. A „hitel” a világ jelenlegi üzleti berendezkedésének az oxygenje, a mely nélkül nem tudnánk lélegzeni.

A hitelviszonyok nálunk desolát képet mutatnak. Az igénybeveendő hitel mennyiségét legtöbbször lehetetlen kombinációk és teljesen megbízhatatlan adatok határozzák meg. Ezért látjuk gyakran az egyik oldalon az érdemtelenül korlátozott hitel által okozott depressziót, a másik oldalon viszont az indokolatlan és korlátlan hitel elszomorító következményeit. Nincs egy oly komoly és megbízható tényezőnk, a mely a személyi hitelképesség nagyságát tárgyilagosan meghatározza, és a hitelképesség folytonosságát a mennyire lehet ellenőrizze.

A magyarországi hitelviszonyok beteges jelenségeinek a hivatalos fokmérője: a mind nagyobb mérveket öltő fizetésképtelenségek és bukásoknak szomorú listája. Az esetek legtöbbszörében — más körülmények befolyásán kívül — az indító okok a hitel korlátlan nyújtásából és a hitel megszorításából, illetve megvonásából erednek. A végletek itt is megbosszulják magukat.

A személyi hitelnyújtás alapja az információ, a hitelképességről való tájékoztatás.

Ebből láthatjuk, hogy a nemzetgazdaságilag elsőrendű kérdés létalapjának a számai, az informátorok kezeiben futnak össze.

Az információ csak az esetben lehet megbízható, ha azt egyénileg korrekten, személyi tekinteteken felülemelkedő, éber szemű, a helyi viszonyokat evidenciában tartó egyének közvetítik. Gyakorlati tapasztalatunk, hogy a magyarországi hiteltudósítás szerencsétlen rendszertelenségének már nagyon sok kereskedő az ártatlan áldozatja, viszont nagyon sok család kereskedő aknázza ki a bőségesen nyújtott hitelelőnyöket a maga bűnös czéljaira.

A tudakozódó irodák megbízottai — tisztelet a kivételnek — igen gyakran oly egyénekből kerülnek ki, a kik távol állva az üzleti élet forgatagától, a valóságtól eltérő — bár jóhiszemű — információt nyújtanak, a kik kedvező véleményüket pénzért árúsítják; a kik személyi ellenszenvüket egy-egy gyűlöletes információbba fojtják. Sokan közülök analfabéták, kik csekély összeg ellenében másokkal irattatnak általuk sugalmazott nonsense-eket. Ez korrupciója a kereskedelmi közéletnek és kiszámíthatlan erkölcsi és anyagi károkat okoz.

Minden tisztességes magyar kereskedő érdekében áll, hogy ezeken a rothadt állapotokon erélyes kézzel segítsünk. A magam részéről bátor vagyok egy eszmét felvetni, mely — ha megvalósul — hiszem, hogy üdvös következményekben messzire kiható lesz. Az „O. M. K. E.” — ez a máris jelentékeny és befolyásos egyesülés — létesítsen valamennyi kerületének a kebelében egy „kereskedelmi hiteltudósító osztályt.” Ezen osztály a választmány által kijelölt egynehány közismerten megbízható tagból álljon, kiknek rendszeres működése fölött az elnökség

*) E cikket, mely az O. M. K. E. e. hivatalos közlönyben jelent meg, a szerző engedelmével közöljük.

gyakoroljon ellenőrzést. Az „O. M. K. E.” azután ennek az osztálynak a létezését körültevéleg közölné az összes jelentékenyebb „Tudakozódó irodák”-val, a melyek örömezt vennék igénybe ezt az előkelő hírforrást, a melynek jóhiszeműségéről és tájékozottságáról meg lesznek győződve.

Ez persze csak vázlatos terve az eszmének.

Részletes kidolgozását — a mennyiben az eszme az „O. M. K. E.” központi vezetőségénél és az „O. M. K. E.” tagjainál kedvező fogadtatásra talál — szívesen magamra vállalom.

Tavaszi lóvizsgálat.

A tavaszi lószemle f. évi február hó 16-tól 28-áig fog megtartatni. A tanyacsoportbeli lovak a *bundi kocsmá* udvarán, a többiek kijelölt központokon lesznek megvizsgálva.

Ezen vizsgálat sorrendjéről a rkapitányi hivatal a következő hirdetményt teszi közzé:

Rk. 618/1905.

Valamennyi tanyabírónak.

A tavaszi lószemle határidejét a következő sorrendben állapítom meg:

1. folyó évi február hó 20-án d. e. 8 órától 12-ig az 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. és a 15-ik tanyacsoport.

2. február hó 21-én d. e. 8 órától 12-ig a 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29. és a 30-ik tanyacsoport.

3. február hó 22-én d. e. 8 órától a város belterületén levő lovak.

4. február hó 23-án d. e. 8 órától 12-ig a 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44. és a 45-ik tanyacsoport.

5. február hó 24-én d. e. 8 órától 12-ig felső- és alsó pázsit, czugosrész és örökös földek.

6. február hó 27-én a simapusztai uradalmak kiszállással.

7. február hó 28-án, Varjulapos, Belegrád és Görög szállási uradalmak kiszállással.

A lovak szabadon vezetőnek elő.

Az összes tanyabírók felelősség terhe mellett utasítatnak, hogy a lovakat saját vezetőségük alatt pontosan rendeljék be, mert aki lovait a szemlén bemutatni elmulasztja, vagy nem minden lovát mutatja be, a kiszabandó büntetésen kívül a városi m. kir. állatorvos kiszállás mellett a ló tulajdonosok költségére fogja a vizsgálatot megejteni.

A tavaszi lószemle alól a tartáson levő kincsíri lovak sem vonhatók ki.

A szemle a *bundi kocsmá* udvarán fog megtartatni.

Azok a kik lovaikat elővezetni nem óhajtják, azokat saját költségükön megvizsgáltathatják, ebbeli szándékukat azonban kötelesek Ernst Vilmos v. m. kir. állatorvosnál bejelenteni.

Nyiregyháza, 1905. február hó 4.

Kertész Bertalan,
r. főkapitány.

Hogyan tisztogatják Kecskeméten a gyümölcsfákat?

A gyümölcsfákat nálunk Magyarországon — sajnos — általában semilyen gondozásban nem részesítik és ahol részesítik is, ez a gondozás mindössze abból áll, hogy a fákat télen vagy kora tavasszal kaparó, kefe, vagy valamely más, a célra alkalmas eszköz segítségével megtisztogatják. De bármily gondosan hajtsák is végre a tisztogatásnak ezt a módját, az a legjobb esetben is csak fél munka marad, részint mert ily módon a fát igazán alaposan megtisztogatni nem is lehet, részint mert a fákról levakart penészgombák, rovarok stb. a fa tövébe hullanak ahol a ked-

vező idő beálltával életre kelnek s a gyümölcsfák gyenge bimbóit, virágait és lombzatát jóformán csakugy megtámadják, mintha nem is tisztogatták volna a fát.

A hires gyümölcsstermő városban Kecskeméten, nem ezt a módszert követik. Ott olyan tisztogatási eljárás honosodott meg, amely szerint a fákról a moszatokat, mohát, penészgombákat és a különböző rovarokat nemcsak feléből, harmadából távolítják el, hanem ezeket a gyümölcsstermést veszélyeztető ellenségeket, még mielőtt kártékony működésüket megkezdették volna, *alaposan kiirtják megsemmisítik.* A kaparással, kefével nem elég-szenek meg; szinte azt lehet mondani, hogy megmosdatják a gyümölcsfákat, de szappan helyett egy külön e célra készült igen hatásos szert „*kénmájat*” használnak. A kénmáj azért alkalmas szer a gyümölcsfák tisztogatására, mert nem csak az a tulajdonossága van, hogy a különböző penészgombákat (még a mézga-folyást okozó gombákat is) továbbá a rovarokat és azok petéit és álczáit, nemkülönben a moszatokat és mohákat megöli, kiirtja, hanem még ezen kívül azzal a nevezetes sajátsággal bír a kénmáj, hogy a gyümölcsfák kergét megpuhítja, minél fogva a fa tavasszal, mikor vastagodni kezd, régi kergét könnyen lehányhatja, simává lesz, tehát a rovaroknak buvóhelyet nem szolgáltat.

Ha tehát a gyümölcsfák téli ápolásával nem fél munkát akarunk végezni, akkor kövessük a Kecskeméten szokásos eljárást, vagyis ne elégedjünk meg a gyümölcsfák kapargatásával, hanem enyhe téli napokon vagy kora tavasszal, de mindenesetre még *rügyfakadás előtt*, amikor az erős permetező folyadék a fának nem árt, erős 1½—2%-os kénmáj oldattal, melyhez egy kevés meszet is keverünk, alaposan permetezzük be a gyümölcsfák összes ágait; a fatörzseket és vastag ágakat pedig meszelő segélyével ugyancsak mésszel kevert kénmáj oldattal mázoljuk be. Tapasztalni fogjuk, hogy a kénmájjal való kezelés folytán mily szépen megsimulnak, mennyire megifjodnak gyümölcsfáink és mily bőséges, ép és egészséges terméssel hálálják meg fáradozásainkat.

A gyümölcsfák okszerű ápolásának kérdésével részletesen a Kecskeméti Gazdasági Egyesület hivatalos lapja a „Homok” című szakfolyóirat foglalkozik. Aki tehát ez irányban bővebb tájékozódást óhajt szerezni, annak ajánljuk, hogy a „Homok” című szaklap kiadóhivatalától egy levelező lapon mutató számot kérjen.

J.

A biztosíték nélküli hívás a helyközi telefonhálózatban.

— Irta: Siposs Árpád. —

(Átvétetett a „Technológiai Lapok”-ból)

A nagyváradi posta- és távirda igazgatóság átiratot intézett a kerületében megjelenő hirlapokhoz, melyben kifejezést adott azon tapasztalatának, hogy a helyközi telefon nem veszi a nagy közönség olyan mértékben igénybe, amintőre számítani lehetett. Azon nézetének adott kifejezést, hogy a közönség nem bír tudomással arról, hogy mely városok és községek vannak tulajdonképen az interurbán hálózatba bevonva és így tudatlanságból kifolyólag nem veszi igénybe a kínálatot előnyöket, arra kérte tehát fel a lapokat, hogy a helyközi forgalomba bevont városok és községek névsorát közöljék le.

Ezen átiratot a „Szabolcs politikai lap” szerkesztősege nekem — mint a lap műszaki munkatársának — osztotta ki. A legnagyobb készséggel közöltem a névsort, de a remélt siker elmaradt. Egyidejűleg azonban tanulmány tárgyává tettem a kérdést és sikerült az alapokat felkutatnom, melynek megszünte-

MEGÉRKEZTEK!!!

A legdivatosabb **báli ujdonságok** u. m. a legujabb gase ruha áthuzatok, csipkék, szalagok, **plisse fodrok** **minden szélességben**, sima selymek minden színben, virágok nagy választékban.

Báli keztyűk és harisnyákban nagy raktár. Ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők legujabb kivitelben és a **legolcsóbb szabott árak mellett kaphatók**

GOLDSTEIN J. SÁNDOR férf-, női divat és rövidáru üzletében Nyiregyházán, Pazonyi-utca 4.

tése meglepően javította a helyzetet és 50%-al emelte a beszélgetések számát. Kívánatosnak tartom, hogy az általam ajánlott módszer az egész ország területére kiterjesztessék, amiből úgy a nagyközönségre, mint a kezelő személyzetre nézve csakis előny származhat.

A központoknak adott szigorú utasítás szerint ugyanis, csakis olyan előfizetők szerepelhetnek saját gépjükről hívóként, akik készpénzbiztosítékot tettek le. Ezen összeg a várható forgalomhoz van arányitva és Budapesten 100 k-nál, vidéken 50 k-nál kisebb nem lehet. Ezen rendszer úgy a nagyközönségre, mint a kezelő hivatalokra nézve hátrányos. Az üzletembernek már azért sem szívesen helyeznek letétbe ilyen összeget, mert az kamatot nem hoz. Nagyon meggondolják tehát, hogy a kamatozás nélküli biztosítékot letegyék-e, mivel a legtöbb kereskedő azon hiedelemben van, hogy az interurbán beszélésre nem lesz szüksége. A helyközi telefon használatát ugyanis rendszerint előre nem látható váratlan események eredményezik. A mai rendszer mellett egy a központban, mint az egyes előfizetőknel pontos jegyzéket kell vezetni a beszélgetésekről, a mi tetemes munkával jár, nagy figyelmet követel és még sem zárja ki a tévedést.

Azok is igénybe vehetik a helyközi telefont, a kiknek nincs biztosítékuk letéve, de csak az esetben, ha a díjakat esetenként előre kifizetik és a központ fülkéjéből beszélnek. A helyközi telefon igénybevételével rendszerint olyan nagyobb fontosságú dolgok rendeztetnek, a melyekben csakis az üzlet tulajdonos (illetve üzletvezető) folytathat tárgyalást. Kénytelen tehát maga a tulajdonos otthagyni a kereskedést és a távoli központba fáradni, dacára annak, hogy a helyközi beszélésre alkalmas berendezése van, melyről azonban csakis a városi hálózatra beszélhet. Nyiregyházán a telefon-központ a beltértől egy félórásnyira van, de vannak olyan kereskedések is, melyek egy órájásnyira esnek tőle. Bátran lehet azonban azt mondani, hogy nincs az országban egyetlen város sem, melyben az előfizetők mind közel lennének a telefon központhoz. A leghíresebb utasításként van jelenleg — Nyiregyháza városát kivéve — az összes központoknak kiadva, hogy a városi hálózat előfizetőjét saját gépjéről hívóként semmi körülmények között se szerepeltessék, tehát még az esetben sem, ha a beszélésért járó illetményt előre küldi be a saját küldőnczével. Hívottként azonban mindenki a saját gépjéről beszél, vagyis ha pl. egyik debreczeni kereskedő nyiregyházi üzletfelével akar beszélni, kénytelen az ottani központba fáradni, mivel hívó, a nyiregyházi kereskedő azonban nem, mivel hívott. Ha később a nyiregyházi kereskedő akar az előbbi hívóval beszélni, akkor ő kénytelen a nyiregyházi központba menni és a debreczeni kereskedő beszél, mint hívott, a saját üzletében levő gép igénybevételével.

A helyközi kapcsolás néha azonnal, sokszor azonban csak órák múlva jöhet létre. A hívó tehát bizonytalan időig kénytelen a központban időzni, mivel nem lehet tudni, hogy perczek, vagy órák múlva kapja-e meg a kapcsolást. Nagyon meggondolja ez okból az üzletember, hogy igénybe vegye-e az interurbán telefont.

Rámutattam a „Szabolcs”-ban a rendelkezés káros voltára és arra kértem az igazgatóságot, hogy kísérletkép engedje meg azt, hogy mindazon hívók, akik telefonállomással bírnak és biztosítékot betétbe nem helyeztek, a saját gépjükről beszélhessenek, ha a megállapított díjat esetenként és előre valamelyik alkalmazottukkal beküldik a központba. Az igazgatóság hozzájárult az általam felvetett eszméhez, mely fényesen be is vált. A beszélgetések száma rövid időn belül 50%-kal növekedett, úgyhogy a személyzetet is szaporítani kellett. A központ zaklatása és a késedelmes kapcsolás miatti panaszok is megszűntek, mivel az előfizetők saját lakásukon, illetve kereskedésükben órákat is szívesebben várnak, mint perczeket attól távol. A nagyközönség sok fáradságtól, a központ pedig sok kellemetlenségtől menekült meg. A postakincstár e czimű bevétele pedig körülbelül 50%-al emelkedett dacára annak, hogy még nem mindenki bír tudomással ezen engedményről.

A fővárosban nyilvános állomások vannak felállítva a helyközi beszélgetések lebo-

nyolítása érdekében. Ott tehát nem szükséges a központba fáradni, hanem a nyilvános állomásról lehet beszélni a hívónak. Nagyon kívánatos azonban, hogy ott is megengedjék a telefontal rendelkező hívónak, hogy a nyilvános állomás vezetőjéhez esetenként és előre beküldhesse a kapcsolásért járó díjat, melynek bevételezéséről az a központot értesítse, az pedig a nyilvános állomás számájának megterhelése mellett, közvetlen a hívó telefonjához kapcsolja a hívott gépet.

Meggyőződésem szerint a fővárosi helyközi kapcsolások száma is nagy mértékben emelkedne, a nagy közönség pedig örömmel fogadná ezen czélszerűnek bizonyult újítást.

A febr. 4-iki nőegyleti bálról.

Hamleti töprengés vesz rajtam erőt. Mit irjak? Tudósítást, referádát, kritikát, csarnokot, tárcát. A mult korbácsol, már előre izadok s a jövő mivel sem biztat. Emberek számára nem maradt fenn szebb dolog, mint a legszebb emberi cselekedések rugóit vizsgálni. De ki vizsgálja ezt? Ki gondolkodik önzetlenül? Nagyon kevesen. Pedig egy bálnak a rendezése szép dolog és ennek a szép, emberi tevékenységnek a rugói, nem az élvhajászat, hanem a jótékonyság. Csak tudjuk annak tekinteni.

„A lét, vagy a nem lét kérdése ez,
Akkor nemesb-e a lélek, ha türi*
Olvassja minden gunyját s nyílait,
Vagy dícsér agyba főbe mindent,
Hazudik s rosszból jót teremt.
Alig multban ezzel volt bajom,
Mert nem vagyok oly nagyon majom,
Hogy csak jót és csupa szépet
Üssem össze az „essaymet.”
Ha bál volt? Szép volt! Dícső!
Ott kellett vón lenni, minő
Szép ruhák, asszonyok, lányok,
Hetedhét megyében ennyit sohse látok.
... Összefértek mindenfélék. A kaszt?
Ki erre gondol: sült paraszt,
Nem ejtett ott senki panaszt.
Klikkek nem, de klakkok igen,
Azok és még sok mi minden
Szép lány, karsu, nyulánk s pompás
Schol nem, de itten pompáz,
Olyan szép volt az a terem,
Ha elgondolom, óh Istenem!
(Egyik, ha módjában volna,
Igy dícsérne, igyen írva:)
A másik: tollát megmarkolva,
Beleszólna ebbe, abba,
Szidná emezt, azt gunyolná,
Bál sikerét letárgyalná.
A harmadik meg, az mostan én
Maradtam így a legvégén,
„S az istennek, ami övé,
Császárnak meg, mi császárc.”
Nem volt semmi félreértés.
Összegyült egy nagy közönség,
„Korona” ezt nem látta még.
Kedv az első perctől fogva,
Mig eljött reggel a félhat óra.
Zúgott terem jó kedvében,
Oly szívesen, olyan szépen
Táncolt táncos...
De mit beszéltek, mit verselek,
Isméllésbe minék esek
El van mondva az elején, —
S így véget ért, hát az én mesém.

Álnév.

HIREK.

Megyei gyűlés. Szabolcsvármegye törvényhatósága, e hó 15-én és a következő napokon rendkívüli közgyűlést tart. A tárgysorozatba 113 tárgy van felvéve.

Öfelsége a király, Szunyogh Béla helybeli kir. törvényszéki jegyzőt, ugyan ide albiróvá ki nevezte.

Kinevezés. A pénzügyminister a nyiregyházi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez Kardos Elek számellenőrt irodatisztáé nevezte ki.

A Bencs László temetése mult szombaton ment végbe. Már koradélután a gyászoló közönség ellepte a gyászház környékét. A végtisztesség a dalegylet énekével kezdődött, majd Paulik János lelkész

tartott szívekig ható, könyekre fakasztó, remek gyászbeszédet. A temetésen több ezer ember volt jelen. Amennyire ragaszkodott városunk egész közönsége Bencs Lászlóhoz, épen oly mértékben fejezte ki a veszteség felett érzett fájdalmát, kegyeletét a végtisztességnél. Az igazságnak tartozom annak jelzésével, hogy Májerszky Béla polgármester, élén a város tisztikarának, továbbá a különféle egyletek, egyesületek, társulatok, városunk lakosságának minden osztálya a lehetőségig adott kifejezést kegyeletes érzelmeinek és az őszinte ragaszkodásnak, melylyel az elhunyt iránt viseltettek. Bencs Lászlót eltemettük, de emléke, alkotásai soká, igen soká fog élni közöttünk. A ravatalra sokan helyeztek koszorút. A család tagjainak koszorúin kívül ott láttuk az országos és helybeli függetlenségi párt, a város, az itteni gazdák, több egylet és magánosok koszorúit.

Necrolog. Pazar István, ág. hitv. ev. nyug. igazg-tanító 68 éves korában meghatl. Ez a mélyen elszomorító gyászhir, őszinte részvétet keltett egész városunkban. Pazar István kiváló apa volt, aki előkelő állásu férfiakat nevelt gyermekeiben e hazának. Ő volt az, aki elévülhetlen érdemeket szerzett a nyiregyházi nép magyarosodása, hazafias érzületének ápolása körül. Mintatanító volt az iskolában, kiváló ember a társadalmi életben. Szép életkort ért el, szüksége volt oly sokoldalú tevékenység után a nyugalomra. Temetése ma délután 3 órakor lesz. Halánk, kegyeletünk kíséri az örök nyugalom helyére.

Kossuth a Királynál. A tegnapi napilapok már kilátásba helyezték, hogy Ő felsége Kossuth Ferenczet is meghallgatja. Tegnap azon táviratot vettük, hogy Kossuth a meghívást már tényleg meg is kapta, és a napokban meg is fog jelenni Bécsben a Király előtt. Vonatkozó táviratunk Budapestről a következőkép szól: Szabolcs szerkesztősége Nyiregyháza. — Cikkem reggel érkezik közlését szombaton kérem. Kossuth meghívást kapott a Királyhoz. Mándoky.

Bankett. Örömmel jeleztük annak idején, hogy Őfelsége a Király rövid időn belül 5 érdemes férfit tüntetett ki városunkban. A kitüntetések idején egyenként méltattuk bokros érdemeiket. Általános helyesléssel fogadta városunk lakossága azon eszmét, hogy tiszteletükre bankett tartassék. Ezen tárgyban a következő felkérés bocsáttatott ki:

Városunk társadalmából a közelmultban öt érdemes férfit tüntetett ki a koronás magyar Király: Petrovics Gyulát akit apáttá, Kállay Rudolfot és Somogyi Gyulát, akiket királyi tanácsosokká nevezett ki, Martinyi Józsefet akinek a Ferencz József rend lovagkeresztjét s Lefler Sámuel, akinek a koronás arany érdemkeresztet adományozta. — Egyező véleménye városunk társadalmának, hogy arra méltó férfiakat ért a királyi méltánylás, olyanokat, akiket a legnagyobb elismerés megnyilatkozása alkalmából mindnyájan szívesen üdvözlünk. — Helyén valónak tartjuk azért, hogy azt amit e férfiak iránt érzünk, régi magyar szokás szerint előttük nyilvánosan ki is fejezzük, tisztelettel felhívunk mindenkit aki e nézetünkben osztozik, hogy f. hó 12-én vasárnap este 8 órakor a Korona szálló nagytermében a kitüntetett férfiak tiszteletére rendezendő közvacsorán résztvenni szíveskedjenek. — Egy teríték ára 4 kor. Lázár Kálmán, Szikszay Pál, dr. Meskó László, dr. Flegman Jenő.

A Nyiregyházi Bessennyei-Kör, estélyo ügyében a következő meghívó adatott ki. Folyó 1905. évi február hó 16-odikán este 8 órakor a Korona-szálló dísztermében a kör estét rendez, melyre tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: I. 1. Csipkefátyol. Verses elbeszélés. Irta és előadja Farkas Imre. 2. Schumann: Carneval. Op. 9. 1) Prémabulo, 2) Pierrot, 3) Arlequin,

4) Valse noble, 5) Eusebius, 6) Florestan, 7) Coquette, 8) Replique, 9) Papillons, 10) A. S. C. H.—S. C. H. A. (Lettres dansantes), 11) Chiarina, 12) Chopin, 13) Estrella, 14) Reconnaissance, 15) Pantalon et Colombine, 16) Paganini, 17) Avenu, 18) Promenade, 19) Pause, 20) Marche des „Davidsbündler“ Contre les Philistins. Zongorán előadja Gönci Mór, 3. A szent. Elbeszélés. Irta és előadja ifj. Lónyay Sándorné urnő. II. 1. a) Chopin: Ballada (as dur). b) Chopin: Nocturne. c) Moszkowski: Valse. Zongorán előadja Gönci Mór. 2. Költemények. Irta és előadja Farkas Imre. 3. a) Schubert: Impromptu. b) Liszt: Tarantella, Vencia c Napolí. Zongorán előadja Gönci Mór. — Jegyek február hó 13-ig válthatók, tagok számára személyenként 2 korona 50 fillér, nem tagok számára személyenként 4 korona 50 fillér, elővételi árban — Jegyek rendes árban válthatók február hó 13-tól, 16-odikán este 6 óráig a Ferenci-féle könyvkereskedésben, s este 7 órától kezdve a pénztárnál. Éspedig tagok számára személyenként 2 koronáért. Nem tagok számára személyenként 4 koronáért. Kis páholy ára 12 korona. Nagy páholy ára 14 korona. Állóhely ára tagoknak 1 korona 50 fillér. Nem tagoknak 3 korona. Műsor a pénztárnál 20 fillérért kapható. Kérjük és figyelmeztetjük úgy a bérlőket, mint az egyes estére szóló jegyek tulajdonosait, hogyha jegyeiket nem tagokra akarják átruházni, sziveskedjenek az árkülönbséget vagy a titkárnál, vagy a Ferenci-féle könyvkereskedésben kiegyenlíteni. — Azok a bérlők pedig, akik jegyeik árát részletekben fizetik, sziveskedjenek az utolsó részletet (egy-egy jegyért 2—2 koronát) február elején a titkárnál kifizetni, mert különben a jegy érvényét veszti.

Jegyváltás. Velencei Kálmánchelyi Vilmát Ujfehértóról, Berti László honvéd főhadnagy a budapesti Ludovika akad. vívó tanára eljegyezte. Az eljegyzés általános örömet keltett városunkban, mivel a jegyeseket városunkban is nagyon jól ismerik és közszeretnek örvendenek.

Szakelőadás. A Keresk. ifj. Egyletének elnöksége minduntalan bizonyágát adja ügybuzgóságának és egy ily irányu egyület vezető képességének. Mindent, mi tehetségében áll elkövet, hogy az egylet tagjai megtalálják az egyletben mindazt a hasznos szórakozást, melyet hasonirányu intézmény csak nyújthat. Ily célt szolgálnak a hetenként egyszer — esetleg többször is — megtartandó szakfelolvasások, előadások, melyeknek megtartására közismert szakférfiakat igyekszik megnyerni az elnökség. Folyó hó 4-én Porubszky Pál gymnasiumi tanár tartott bő forrásra, szakavatottságra valló, ügyesen csoportosított tanulságos szakelőadást, a kereskedelem történetéből. Szellemes kommentárokkal fűszerezve, szórakoztató stílusban ismertette az ókor, különösen az egyiptomiak, phoeniciek, assyrok, hinduk és perzsák kereskedelmét. Az öt negyedórásig tartó előadást a hallgatóság lelkes éljenzéssel honorálta. Szordán este pedig Dr. Zimmerman Rezső tanár adta fényes tanubizonyágát bő tudásának, kitünő előadó képességének egy öt negyed óráig tartó szabad előadás keretében a nemzetgazdaság köréből; az egylet tagjai majdnem teljes számban és több helyi előkelőség, mint vendég jelent meg a sok élvezettel kínálkozó tanulságos előadás meghallgatására. A szereplőknek ígéretét bírja az elnökség, hogy előadásukat folytatni fogják, előrelátható, hogy az előadások szép számú hallgatóságot vonzanak majd a kereskedelem iránt érdeklődő más foglalkozásu egyénekből is. — Itt említhetjük meg, hogy az egylet saját pénztára javára folyó hó 18-án a „Korona“ dísztermében zártkörű táncestélyt rendez, melyre már a meghívók is széjjel lettek küldve. Az az általános érdeklődés, mely ez estély iránt mutatkozik, következtetni enged, hogy ez egyike lesz a saison legsikerültebb multságáinak. Jegyek ez alkalomra előre válthatók: Ungár Lipót, Eisler Károly és Ferenci József féle üzletekben. Akik tévedésből meghívót nem kaptak és arra reflektálnak, forduljanak aziránt a rendezőséghez, mely mindent elkövet, hogy az apprehendatiók és reklamálásokat redukálja.

Eljegyzések. Hübscher Béla eljegyezte Weisz Farkas kedves leányát, Margitot

Nyiregyházáról. — Szőke Ödön Szatmárról február 5-én eljegyezte Gansel Rózsikát, Gansel Lipót nyiregyházi tekintélyes kereskedő leányát.

Értesítés és meghívás. A nyiregyházi tanítói járáskör által a budapesti „Ferenc József Tanítók Házában“ létesítendő szobaalapítvány törlesztése céljából, az 1905-ik év március hó 4-én az ágost. evang. központi népiskola dísztermében tartandó jótékonycélu „Batyus Táncevigalom“ iránt meleg érdeklődés mutatkozik. a mi kitünik abból is, hogy a csekélységem által köröztetett iven a rendezőbizottsági tagságot 71 uri egyén volt szives készséggel elfogadni; a midőn ezen kedvező körülményt jóleső örömmel hozom a nagyközönségnek tudomására, azon édes remény biztat, miszerint a tanítósígnak törekvését — Nyiregyháza városa minden jótékonycélokot pártolni kész, művelt közönségének tömeges támogatásával, — ily impozáns számú, a kedélyeket fellillanyozni hivatott rendezőbizottság — kellő és sikeres eredményre juttatja. Másrésztől amidőn az igen tisztelt rendezőbizottsági tag uraknak sziveségükért e helyütt is előre köszönetemet nyilvánítom. egyszersmint felkérem, miszerint a rendezőbizottságnak véglegesen megalakulása, valamint a szükséges dolgoknak megbeszélése végett folyó év február 13-án, hétfőn d. u. 5 órakor a központi iskolában, a tanítók szobájában megjelenni sziveskedjenek Beccses megjelenésüket kérve vagyok. Nyiregyháza, 1905. évi február hó 10-én. Tisztelettel: Stoffan Lajos megbizott.

Gyűlés A polgári olvasó egylet e hó 19-én d. u. 3 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését.

A vasuti állomás raktári helyiségeibe is bevezették már a villanyvilágítást, s így már a szállító közönség igényei ez irányban is kellemes kielégítést nyernek. — Szivesebben adnának ugyan hirt az új állomási épület építkezési munkálatainak megkezdéséről, de addig is, míg ez a financialis kérdésen a jövő tavaszra keresztül uszhatik, — örvendetes minden ujítás, s a közönség kényelmére irányuló minden ténykedés, mely az új állomási épület igen nagy szükségét némileg pótolni tudja.

Felhívás a cselédtartókhoz. A cselédnyilvántartás pontosságának biztosítása érdekében is, a cselédtartó gazdákat ismételtlen figyelmeztetem, hogy a felfogadott cselédeiket a szabályrendeletnek megfelelően éspedig a városban lakó gazdák a cselédnek szolgálatba való lépésétől számított 3 nap alatt, a tanyákon lakók pedig 8 nap alatt a cselédnyilvántartói hivatalban pontosan jelentsék be, — mert az ezen rendelkezés ellen vétők 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesznek esetről esetre megbüntetve. — Nyiregyháza, 1905. február 8-án. Kertész Bertalan (sk.) főkapitány.

Öngyilkos pataki diák. Néh. i Budaházy Pál, nagyhalászi ev. ref. papnak fia, Budaházy Béla, 11-od éves hittanhallgató, Miskolcon folyó 3-án, az „Erzsébet“-fürdőben sziven lőtte magát; mire tettét észrevették meghalt. — Téves egyes lapoknak az a híresztelése, hogy Budaházy január 10. óta városról-városra járt állást keresni, mert csak január 31-én hagyta el Patakot s egyenesen Miskolcra ment. — Különb. könnyelmű életmódja vitte ez ifjút a szerencsétlen töttrre.

A kereskedelmi törvény ellen. Szabolcs-vármegye gazdasági egyesülete fölterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez, a melyben az 1875 évi XXXVII t. cz. 356 §. 2 ik bekezdésének, a 264 és 280 §§-oknak hatályon kívül helyezését kérte. Ezek a szakaszok kimondják azt, hogy a kereskedő és nem kereskedő között kötött ügyletek a kereskedelmi törvény szabályai szerint bírálendók el,

kimondják továbbá, hogy a vevő a késedelmes eladótól az árkülönbséget követelheti. Az egyesület kimutatja, hogy a törvény e rendelkezései a mezőgazdákra nézve károsak, miért is általánosságban azt kéri a minisztertől, hogy a fölvetett kérdéseket tanulmányoztassa. Fölhívja a figyelmét ugyancsak arra a körülményre, hogy a birói gyakorlat már régóta arra az álláspontra helyezkedett, hogy a termelővel és kereskedővel kötött ügyletet a termelővel szemben csak a valósággal termelt és eladható terménye erejéig tartja kötelezőnek, míg a tőzsdebiróság az ily ügyleteknek abszolút érvényt tulajdonít. Szükséges tehát a kérdésnek törvényhozási rendezése.

A politika. A vidéki társadalmi lapok gyakran közöltek híreket a politikai állapotról, minek folytán hivatalos eljárások tétettek ellenük folyamatba. Egyes bíróságok azon álláspontra helyezkedtek, hogy az újdonságok közlése nem vehető politizálásnak, mivel az író ott nem egyéni mőzeteinek ad kifejezést. Ebben az ügyben most a Curia döntött. Ugyanis a Székelyudvarhelyen megjelenő „Székelyudvarhely“ című társadalmi hetilap szerkesztőjét, Betegh Pált, az ügyészség sajtórendőri kihágásért pörbe fogta, mert lapjában a Héderváry-kormány válságáról s az exlex állapotról tudósítást közölt. A törvényszék megállapította a kihágást, s a szerkesztőt negyvenöt korona pénzbüntetésre ítélte. A marosvásárhelyi kir. tábla fölmentő ítéletet hozott, mert a hírekben nem látott politikai célzatot. A Curia megsemmisítette a tábla döntését, és negyven korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat azzal a megokolással, hogy a politikai híreknek leközlése bizonyos célzattal történik.

A villamos órák leszedetését a vállalat elrendelte, hogy azokat egyenként megvizsgálják és a netáni hibás működésüket kivonják a forgalomból. A „Szabolcs“ hangoztatta a mult év elején ezen órák évenkénti megvizsgálásának és beszbályozásának szükségességét. Idővel a legjobb mechanikai szerkezetekben is a külbefolyások következtében (por, nedvesség) olyan változások állanak elő, amelyek azok kitisztítását, jókarba helyezését teszik szükségessé. Ezen körülményt a nagyközönség megnyugtátására közöljük, mivel többen fordultak hozzánk olvasóink közül felvilágításért.

A találmányok, illetőleg a szabadalmak gyakorlatba vétele ügyében a szabadalmi hivatal az érdekeltekkel, főleg a szabadalmi ügyvivőkkel tárgyalásokat folytat kiválóan annak a szemmel tartásával, hogy a gyakorlatba vétel a hazai ipar fejlesztése céljából mennél helyesebb megoldást nyerjen. A tárgyalás eddigi menetében az domborodott ki, hogy a kényszerlicencia adás intézményének meghonosítása volna e tekintetben a legcélszerűbb. Ennek az eszközét az értekezlet pedig abban látná, ha a szabadalmi hivatal oly judikaturát követne, melynek alapján ily használati engedelmi ügyekben intézkedhetnék, illetőleg itélkezhetnék — A hazai ipar fellendítésére jótékony hatással lesz a magyarországi gyártásnak kényszerbevezetése, mivel ma gyakori az olyan eset, hogy a külföldi feltaláló Magyarországra nézve is szabadalmat vesz ki, azonban a magyar piacokat vagy egyáltalán nem, vagy pedig külföldi gyármánnyal látja el. Nem tarthatjuk azonban elégnak a fent jelzett intézkedéseket, mert a szabadalmi ügyet népszerűsíteni kellene, miáltal kedvet kapnának az iparosok és más hozzájuk hasonlók is a kísérletezésre. Ma ugyanis legfeljebb a gyárosok folytatnak kísérleteket; már pedig ha többen tennék ugyanezt, akkor több nagyfotosságu találmány látna Magyarországon napvilágot. Kiszámíthatlan következményeket vonna maga után már csak nemzetgazdasági tekintetéből is, az ha a szabadalmazási ügy és a kísérletezési kedv fellendülne, mivel végeredményként a külföldi szabadalmak után járó haszon, magyar honpolgárok vagyoni helyzetét javítaná. — Egy jó szabadalmi törvény és annak az alapgondolattal minden tekintetben megögyező végrehajtása, nagyobb hatással lehet a magyar ipar fellendítésére, mint a vámkérdés mikénti megoldása — Ismerjük a szabadalmi hivatal elnökének és alelnökének ügybuzgóságát, szak-

értelmét, hisszük, hogy a most felvetett kérdést is közmegegyezésre fogják megoldani. A statisztika, ugyanis azt mutatja ki, hogy a szabadalmi bejelentések száma évről-évre csökken, minnek megszüntetése már csak a hivatal érdekében is kívánatos. Az illetékes hatóságokat kell, hogy gondolkodóba ejtse ezen körülmény, melynek okát kutatni és azt megszüntetni elsődrendű közérdeket képez. — Ezen tárgyra még visszatérünk. (s)

Öngyilkosság. Kéki János, rakamazi illetőségű péksegéd, ma egy hete délelőtt a népkertben szíven lötte magát és meghalt. Tettének oka életuntság.

Gazdálkodók figyelmébe. Szíves tudomásvétel s a gazdaközönsséggel közlés végett értesítem a t. Szerkesztőséget, hogy a Kisvárdavidéki gazdakör ez évi tenyészapa-állat kiállítását március hó 12-én és 13-án rendezi Kisvárdán. A vásár 12-én d. e. 9 órakor kezdődik, s 13-án d. u. 1 óráig tart, az első nap megvásárolt apaállatok aznap délután kiadatnak s elhajthatók, vasuton szállítva a kedvezményes szállításban részesülnek. Községi előljárók és megbízottak a hiv. pecsétet hozzák magukkal. Komoró, 1905 január 31. A bizottság nevében Szalánczy Bertalan a kiállítás elnöke.

Az öregek bálja. Az elmúlt idők mulatásainak mesterkéletlensége jutott azoknak eszébe akik az iparosok báljában részt vettek. Hiába, a mai fiatalság nem tud olyan és mindenkit szórakoztató mulatságot teremteni, mint aminőt a mai öregek, fiatal korukban csináltak. Az a fesztelenség, az a jókedv, az a pompás mulatás melyet az öregek báljában tapasztalni lehetett, a fiatalokat is magukkal ragadták, és mintha a mult szövetkezett volna a jelennel, hogy egy a mai kor fejlett igényeinek megfelelő, de a letűnt idők báljainak sikereivel dicsekedhető mulatságot hozzanak létre. Jól mulatott ott mindenki. A mulatás úgy erkölcsileg, mint anyagilag rendkívül sikerült. Az ételek és italok, valamint a zene és kiszolgálás nem hagyott kívánnivalót hátra. A mulatás másnap reggelig tartott.

A kender-vetőmag tisztasága. Nyiregyháza város hatósága mindent elkövet a kender termelés általánosítása érdekében. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által nagy erővel folytatott kendertermelési akcióra nagy veszedelem volt, hogy az utóbbi években a kender-vetőmag megbízhatatlansága miatt a termés nem sikerült kellően. Hogy ez ne ismétlődhessen, a földművelésügyi minisztérium megfelelő intézkedéseket tervez arra, hogy a kisgazdák, különösen ott, ahol gyári földolgozásra természetnek kendent, megbízható vetőmághoz juthassanak, illetve ilyen maguk termesszenek. Az erre való utasítást rövid idő alatt kiadják a gazdaközönsségnek.

Megyénk gazdasági egyesülete a bevándorlási törvény életbe léptetése iránt felirt a belügyminiszterhez. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ugyanis már több ízben megsürgette a bevándorlási törvény életbe léptetését. Az egyesület akciójára már több törvényhatóság és gazdasági egyesület sürgető fölterjesztést tett a kormányhoz. Legutóbb a szabolcsmegyei gazdasági egyesület fordult föliratilag a belügyminiszterhez, a melyben kifejtve a káros bevándorlás ismertető jeleit, s a bevándorlás szigorítására vonatkozó nézeteit, bejelenti, hogy az O. M. G. E. álláspontját ebben a tárgyban a magáévá teszi.

Műkedvelői színlelőadással egybekötött táncestélyt rendez egyleti helyiségében a: „Nyiregyházi Iparos-Ifjuság Önképző-Egylete” folyó hó 12-én, — azaz holnap — este 8 órakor. Előadatnak: 1. „Virágfakadás,” vigjáték. 2. „Revolver,” jelenet. 3. „Süketnek kell lennie,” bohózat. Ezen mulatás iránt oly általános érdeklődés mutatkozik, mely a sikerültséget előre biztosítja. (—ir.)

A villamos r. t. részvényesei f. hó 5-én tartották meg Kovách Elek elnöklete alatt évi közgyűlésüket, amikor a lapunkban már leközölt zárszámadást tudomásul vették és a vállalat nagymérvű fejlődését örömmel vették tudomásul.

Vigestély. Lapunk által már jelzett és a dalegyetel által rendezendő vigestély rendezősege élénk tevékenységet fejt ki, úgy hogy az estély az évad egyik legkitűnőbb mulatságának ígérkezik.

Közgyűlés. A tiszapolgári gazdasági és kereskedelmi r. t. közgyűléset e hó 26-án tartja, Tiszapolgáron.

Táncmulatság. A kemecsei ifjuság, a létesítendő óvoda javára, folyó hó 19-én sikerültek ígérkező táncmulatságot rendez.

A husárok miatt városunkban is nagy a panasz. Mig a mézárások egyesülete a katonaságnak és kórházaknak 39 kr.-ért adják kilóját a husnak, addig a magán emberek 60 kr.-t is fizetnek érte. Egy-két mézáros nem lépett be a szövetkezetbe és 48 kr.-jával adják a husat. Ha a helyzet továbbra is ilyen lesz, névleg nevezem meg a tek. Szerkesztőség előtt a közönség tájékoztatása végett az összes mézárásokat és az általuk követelt husárakat. A hatóság is tehetne valamit a baj orvoslására. (Beküldetett.)

A kereskedő ifjak egyletének a folyó hó 18-iki báljára a meghívók már széjjel lettek küldve. Ha az érdeklődéssel a siker arányban fog állani, úgy az utolsó esztendő báljainál sokkal különb lesz minden tekintetben az ideit. Az ujjonnan megválasztott elnök Groák Ödön egyéniségében meg van a garancia s ha a programbeszédében foglalt ígéreteket beváltja az érdem sokban az övé lesz.

Éhségtől elpusztult lovak. Tarcali János, helybeli kisgazda, 3 darab kincstári lovat vett ki használatra. A három paripa közül kettő elpusztult, egy pedig pusztulóban van. Az állatorvos megejtette a boncolást, amidőn kitűnt, hogy a lovak éhség következtében hullottak el. Szomorú jele ez a nagymérvű takarmányhiánynak, melyhez hasonló sohasem történt nálunk, ahol a lovakat kiváló gondos ápolják.

Gondnokság. A helybeli kir. törvényszék Vermes Szaniszió balkányi lakost gondnokság alá helyezte.

Az 1904. évi bor minősége. Szilágyi Gyula műegyetemi magántanár vegyikísérleti állomásán megvizsgálta a múlt évi, különböző borvidékről származó borokat, azok között a szabolcsmegyeit is. A vizsgálat adatai az ő nézete szerint tudományosan megokolják a tavalyi bortermésről hallható panaszokat. Az 1904 évi bort igen nagy alkohol tartalom jellemzi első sorban, savtartalma is elég nagy ugyan, de már extrakt maradékuk és hamutartalmuk nem ritkán az alsó határon áll, sőt előfordul olyan bor is, habár csak elvétve, hogy a nagy alkoholtartalom mellett is cukor és savmentes extrakt maradékot és hamut a normálisnál csekélyebb mennyiségben tartalmaz. A vizsgálat igazolja, hogy ha az időjárás hiányos, akkor a bor is hiányos lesz. A csekély extrakt maradéku borra vonatkozólag az a tanácsot adja, hogy azt célszerű korábban lefejtetni, mert a sok alkohol miatt, feltéve, hogy kellően kiejert, hamarabb tisztul.

Véres verekedés. Mult hétfőn vidéki bérések tértek be az itteni morgó elnevezésű kocsmába. Az idogálás eleinte csendben történt, de mikor az észbontó pálinka hatni kezdett, a feleselés is megindult. Az elittasodott emberek, fogni és indulni akartak, de a pálinka nagyon tüzelt egyeseket, kik aztán ütőfára kaptak és olyan verekedést csináltak, hogy akik eleinte nézni kezdték, később undorral fordultak el az isszonyu vérengzés elől, melyből kifolyólag több súlyos sebesülés is történt. Hja, a pálinka sohasem csinál jót.

Iparosokat érdeklő határozatok. A kereskedelemügyi minster legújabb határozata szerint: Sztrájkpénztár céljaira kivetett járulékoknak sztrájk esetén fenyegetéssel való kioroszakolása a munkában maradt munkásoktól iparkihágást képez. Foglalkozást közvetítő és cselédszerző intézetek tulajdonosai által

letett üzleti biztosíték mindaddig, mig az hatósági kezelés alatt van, kizárólag az üzlettulajdonosra kiszabott pénzbüntetések, továbbá az illetéktelenül fölvetett közvetítő-díjak és költségek kielégítésére szolgál, más követelések kielégítésére igénybe nem vehető.

Óvóintézkedések a kolera-veszedelem ellen. Arról értesülünk, hogy a belügyminisztérium egészségügyi osztálya csendben és titokban óvóintézkedéseket tesz az Oroszországból fenyegető kolera ellen. A belügyminisztérium megbízottai bejárják az egész országot, mindenütt adatokat vesznek föl és megvizsgálják, vajjon a hatóságok megteszik-e a szükséges intézkedéseket, és vajjon a kórházak és a barakok rendben vannak-e. Szabolcsvármegye közegészség ügyét is felülvizsgáltatja a belügyminisztérium.

Gazdasági tanácsadó. A tél folyamán szoktak a gazdálkodók a trágyázás ügyében intézkedni, és ugyanakkor döntenek az istállótrágya vagy pedig a műtrágya alkalmazása felett. A kassai gazdasági tanintézet tanári kara a következőket ajánlja olvasóink b. figyelmébe:

Mely körülmények teszik szükségessé a nitrogén trágyázást. A nitrogén-trágyázásnál több körülmény veendő figyelembe, mert a nitrogén trágya a többi műtrágyaféléktől elütően több szempontból alkalmaztatik. A trágyafélék, s különösen a műtrágyafélék alkalmazásának oka nem más, mint terményeink terméshozamának növelése, s csak nagy ritkán alkalmazzuk azokat más okból, mint pl. a szuperfoszfátot azon célból hogy ezáltal terméseink minőségét is javítsuk. De a főczél mégis mindig az előbbi marad. Nem így van a nitrogéntrágyáknál, s ezek közül is különösen a chilisalétronnál, mert ez nemcsak terméseink fokozása szempontjából, használtatik, de védekezési eszközül is. A nitrogén-trágya alkalmazása különös fontossággal bír oly növényeknél, melyek sok növényi és állati ellenség bántalmának vannak kitéve, melyeknek termelése tehát nagyobb rizikóval jár. Jelentékeny szerepe van továbbá a nitrogén-trágyázásnak olyan talajokon is, melyek nitrogénben szegények, s így alkalmazásával a növények kezdetleges fejlődését és megerősödését biztosíthatjuk, s így a későbbi tenyésztésre s a termésre is befolyhatunk általa, vagy továbbá rosszul telelt vetéseink felszegelezésére is használhatjuk. Végül figyelembe jön mint tulajdonképeni trágyaszor, midőn directe a termés fokozása céljából alkalmazzuk azt. Az első szempont minden növénynél figyelembe jöhet, mely fejlődése kezdetén különböző bántalmaknak van kitéve, mert mint említettem, így igen sok esetben elháríthatjuk a bajt, s biztosíthatjuk termésünket. A második esetben minden növénynél, és minden talajnem alkalmazandó tekintet nélkül arra, hogy a talaj tartalmaz-e elegendő nitrogént, vagy sem, mert bármily nitrogén gazdag legyen is valamely talaj, sohasem tartalmazhatja az a nitrogént oly könnyen oldható és felvehető alakban, mint a hogy az a chilisalétronnál van. A rosszul telelt, és gyenge vetések pedig csakis a legkönnyebben oldódó, s jóformán kész oldatokból bírnak táplálkozni. A harmadik, azaz a tulajdonképeni trágyázási szempont már nem jöhet figyelembe minden növénynél; e tekintetben a növények két osztályba sorozhatók, u. m. pillangós virágú és nem pillangós virágú növényekre. A pillangós virágú növények nem vonnak ki a talajból nitrogént, hanem a levegő szabad nitrogénját kötik le, s ezt halmozzák fel a gyökereikben elhelyezett nitrogén-gumókban, s így hát nemhogy szegényebbé tenné a talajt, de még inkább növelik annak nitrogéntartalmát. A nem pillangós virágú növényeknél a chilisalétronnál trágyázási szempontból is alkalmazandó, mert ezek már jelentékeny mennyiségű nitrogént fogyasztanak el.

A műtrágyákról. A különböző műtrágyafélék értékének meghatározása legbiztosabban trágyázási kísérlettel történik; más módon nem vagyunk képesek azok értékéről tiszta képet alkotni. Megtudni — teszem fel — azt, hogy a szuperfoszfát és a thomas-salak között mi a különbség, illetőleg megismerni tényleges értéküket, csakis a növényzetre gyakorolt hatásukból lehet. Mert ha tudjuk is azt, hogy a szuperfoszfát vagy thomas-sa-

Szerkesztői üzenetek.

Kérem a lap összes munkatársaihoz.

Azon meleg pártfogás, mely lapunk iránt Szabolcs-vármegye tollforgatói részéről megnyilatkozott, lehetővé tette, hogy a Szabolcs változatossá tartalmu legyen, és ezáltal a nagyközönség folyton fokozódó érdeklődését mind jobban érdemelje ki. Örömtünk szolgái az is, hogy a vármegye határain túl, a fővárosban, az ország különböző részeiben, sőt a külföldön is vannak lapunknak neves munkatársai. Az utóbbi időben gyakran megesezt, hogy egyes munkatársainktól lapunk zárta után kaptunk olyau cikkeket, melyeknek megjelenésére úgy a cikkírója, mint mi igen nagy súlyt fektettünk. Kénytelenek voltunk azonban a közleményt technikai okok folytán kihagyni, dacára annak, hogy azok egyrésze a következő héten mint aktualitás nélkülívé vált, — nem volt leadható. Ilyen és más ehhez hasonló kellemetlen esetek elkerülhetése végett van szerencsénk az igen tisztelt munkatársainkat a len-
tebb közöltekre felkérni, és reméljük, hogy azokat — melyek főleg munkatársaink érdekeinek szem előtt tartásából származnak — lesznek szívesek betartani.

a) Lapunk nagyságát, a cikkeket beosztását technikai okok folytán mindig kedden délelben állapítjuk meg, s ez okból szükséges, hogy munkatársaink azon dolgozzanak, melyeknek közlésére súlyt fektetnek, akkorra juttassák kezünkhöz. Ha a közlemény később bekövetkező eseményekről szól, s így az keddi napra nem küldhető be, az előre való jelzést kérjük.

b) A kéziratokat tentával, s a lapnak csak az egyik oldalára kérünk írni. Az idegen szavaknak jól olvashatólag való írására különösen is felhívjuk munkatársaink szíves figyelmét.

c) Az újdonságok és más ez-ekhez hasonló kisebb közleményekre vonatkozólag a zárlat péntek délelben történik, kérjük tehát akkorra azok beszoigaltatását.

Ha módunkban áll, a legnagyobb készséggel állunk el ezen szabályoktól, de a kiszedett cikkeket felelősségével helyet nem szoríthatunk a hét végén érkező közleményeknek, mivel ez a lap rendes időben való megjelenését tenné lehetetlenné.

Megragyunk győződve, hogy az igen tisztelt munkatársak lehetőleg lesznek szívesek kérésünket teljesíteni, mivel ez a lap jól felfogott érdekében történik.

Nagyra becsülésünknek szívélyes kifejezésével ma-radtunk kiváló tisztelettel

a „Szabolcs politikai lap”
szerkesztősége.

Többeknek. Kénytelenek voltunk a jövő számra hagyni.

Nyilttér.*)

Mazzantini Lajos budapesti táncztanár táncztanítását folyó évi márczius hó elején megkezdí.

— Beiratásokat szíveségből elfogad a —
Ferenczi-féle könyvkereskedés.

*) E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget
a Szerkesztőség.

Hirdetések.

Eladó takarmány.

Körülbelül 300 métermázsas
jó minőségű lóhere egy kazal-
ban eladó birii határban fekvő
birtokomon.

Értekezhetni

Klein Mórral
Nagy-Kállóban.

15—30 korona

napi kereset elérhető koczkáztatás nélkül

Erzsébet-sanatorium és egyéb sorsjegyek

eladása által. Tisztességes egyének bármely
szakmából forduljanak

KÖVÁRY ÁRMİN

bank- és váltó-üzletéhez
Budapest, IV. Ferenciek-tere 9.

113/1905. v. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezen-
nel közhírré teszi, hogy a nyiregyházi kir. törvényszék 298/905. P. számú vég-
zése által Fleiner Lajos nyiregyházi lakos végrehajtató javára Maibaum Mór nyir-
egyházi lakos ellen 1200 korona tőke
ennek 1905. év január hó 1 napjá-
tól számítandó 6% kamatai és eddig
összesen 104 kor. 50 fill. perkölttség kö-
vetelés erejéig elrendelt biztosítási végre-
hajtás alkalmával biróilag le foglalt és
1304 korona 20 fillerre becsült bádogárak
és butorokból álló ingóságok nyilvános
árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a nyiregyházi kir.
járásbiróságnak 1905. V 71/2. számú
kiküldést rendelő végzése folytán a hely-
színen, vagyis Nyiregyháza alperesnek
üzletében és folytatólag a pazonyi-utcai
lakásán leendő eszközésére **1905. évi febr.
17-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül ki-
tűzetik és ahhoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok ezen árverésen,
az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értel-
mében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul
is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára
az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban meg-
állapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nyiregyháza, 1905. évi febr.
hó 4. napján.

Oláh Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Szélhajtó és görcs-
csillapító

**Biebergeil-
Cseppek**

Étvágyat előidéző és emésztést
elősegítő háziszser

Egy üveg ára 1 korona.

Két üvegnél kevesebb — utánvét
2 kor. 50 fillér — nem küldetik.

Megrendelhető:

Julius Bittner gyógyszerháza,
Gloggnitz (Nied.-Oest).

Nyiregyházi statusquo izr. hitközség.

66. szám. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Az özv. Haas Mórné urnő által léte-
sített Haas Mór alapítvány ez évi 160
korona kamatának elnyerésére ezennel
pályázatot nyitunk.

Pályázhatnak a középiskola IV—VI.
osztályait végzett oly szegénysorú, nyir-
egyházi illetőségű izr. vallású, jó maga-
viseletű fiú, vagy leány növendékek, kik
kenyérkereső, első sorban iparos pályára
léptek s a jutalom díjat ezirányu kikép-
zésükre óhajtkák fordítani.

A pályázati kérvények, hatósági ille-
tőségi és szegénységi, iskolai és kenyér-
kereső pályára lépést igazoló bizonyítvá-
nyok melléklésével az előjáróság címén
legkésőbb **folyó évi február hó 26-ig**
a hitközségi irodában nyujtandók be.

Nyiregyháza. 1905. február hó 10.

**A statusquo. izr. hitközség
előjárósága.**

53/905. v. szám.

Csatlakozó árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881.
évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel
közhírré teszi, hogy a nyiregyházi kir. tör-
vényszék 1904. évi 7747. P. számú végzése
folytán Goldmann Ármin nyirbátori lakos vég-
rehajtató javára Kriston Gábor és neje keéki
lakosok ellen 336 kor. 90 fill. tőke ennek 1904.
év szeptember hó 1. napjától számítandó 50%
kamatai és e hird. és hird. közlés díjával
együtt eddig összesen 115 kor. 40 fill. per-
költtség követelés erejéig elrendelt kielégi-
tési végrehajtás alkalmával biróilag felül-
foglalt és 1562 koronára becsült szobabutorok,
kocsi, lószerszám és ágynemű stb.-ből álló
ingóságok az alap és felül foglaltatók köve-
telései erejéig is nyilvános árverés útján
eladatnak.

Mely árverésnek a nyiregyházi kir. já-
rásbiróságnak 1904. V. 1383/5. számú kikül-
dést rendelő végzése folytán a helyszínen
vagyis Keéken alperesek lakásán leendő esz-
közlésére **1905. évi február hó 27-ik napjának
délután 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz
a venni szándékozók ezennel oly megjegy-
zéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-
ságok az árverésen az 1881. évi LX. t. cz.
107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek
szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára
az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megáll-
apított feltételek szerint lesz kifizetendő, a
tett fizetés betudandó.

Kelt Nyiregyháza, 1905. évi február hó
3. napján.

Szántó Ármin,
kir. bir. végrehajtó.

BIRTOK!

Nyiregyházi határban a városhoz 1/2
órányira fekvő 880 holdas birtok 40 hold
dohány termeléssel szabadkézből **eladó.**
Bővebbet e lap kiadóhivatala.

Meghívó.

A Tiszapolgári Gazdasági és Keres- kedelmi Hitelbank részvénytársaság II. évi rendes közgyűlését

folyó évi február hó 26-án, délelőtt 10 óra-
kor, Tiszapolgáron, az intézet helyiségében
tartja, melyre az intézet részvényesei tisz-
telettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bi-
zottság jelentésének tárgyalása.
2. A számadások megvizsgálása, a
mérleg alapján a nyeresmény felosztása.
3. Az alapszabály 18. §-ának módó-
sítása.

Tiszapolgár, 1905. január hó 30-án.

A Tiszapolgári Gazdasági és Kereskedelmi Hitelbank R. T. Igazgatósága.

Figyelmeztetjük részvényeseinket, hogy
a közgyűlésen az alapszabály 41. §. értelmé-
ben szavazati joggal csak ama részvényes
bir, aki részvényeit legalább az előző év
december 31-éig a társaság könyvébe ne-
vére átiratta és részvényeit, elismervény el-
lenében a még nem esedékes szelvényekkel
együtt a közgyűlést megelőzőleg legalább 3
nappal az igazgatóság által meghatározott
helyeken letéteményezte.

A részvények letehetők:

- a) Tiszapolgáron, intézetünknel,
- b) Miskolczon, a Miskolczi Hitelintézetnel,
- c) Ujfahértón, az Ujfahértói Takaré-
pénztárnál, amely helyeken a szavazati-iga-
zolvány, évi mérleg és jelentés folyó évi
február hó 10-étől átvehető

A felügyelő bizottság által megvizsgált
1904. évi mérleg a közgyűlés elé terjesztendő
jelentéssel együtt a kereskedelmi törvény
rendelkezése szerinti közzététel céljából az
intézet üzlethelyiségeiben ki van téve és ott
a mai naptól a hivatalos órák alatt megte-
kinthető.

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

BUDAPEST, V. Váci-körut 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Saját magát
károsítja,
aki szőlő-
oltvány
szükségletét
nem
fedezi a

**Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-
telepnél.**

Tulajdonos: **Caspari Frigyes Medgyes,
Nagyküküllő megye.**

A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Árverési hirdetmény.

A nyiregyházi „Korona” épületben levő zálog kölcsön intézet helyiségében folyó évi március hó 8-án délután 2 órakor a ki nem váltott és meg nem hosszabított arany-, ezüst- s egyéb ingó zálogtárgyak hivatalos közeg közbejöttével nyilvános árverés útján el fognak adni.

Miről úgy az érdekelt elzalogosítók, mint az árverésen résztvenni kívánók ezzel értesítettek.

Nyiregyháza, 1905. február hó 9-én.

Práger Károly,

zálog-kölcsön-intézet tulajdonos.

GYORSAN

lohasztja a test elzsírosodását, ártalmatlanságaért jót állás. Thile soványító theája, miről legjobb bizonyítványok tanuskodnak.

**Helyben csomagja 2 K.
Vidékre 2 kor. 50 fil.**

Bérmentve. utánvét mellett kapható

—Török József—

gyógyszertárában, Budapest, Király-utca

HA lakadalmi meghívó,
névjegy,
levélpapír cégnomással,
rovatos iv,
alapszabály vagy más eféle,
falragasz,
gyászjelentés,
évi mérleg,
számla ürlap stb. stb.

az élet szükségleteiben előforduló bármilyen nyomtatványra van szükséges forduljon bizalommal a

PIRINGER JÁNOS

könyvnyomdájához

Nyiregyháza, Városház-palota

hol olcsó árszámítással esinos kivitelű nyomtatványok készülnek, mindenkor a megrendelő kívánsága szerint a legmodernebb előállításban.

Kész nyomtatványok raktára.

A nyomdával könyvkötészet is van összekötve.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy esomag Cozapot.

Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül!

A Cozaport többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert a csodálatos ellenzenvenessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető mégcsak nem is sejtli mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőket beszélt:

„Igen én is használtam ezt a remek szert, a férjem tudta nélkül és hála Isten teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom és kétségbeesés, szegény, becselenség és szegénység közepette éltem! De minnek is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a magát saját maga ekképpen irányítsa és otthonát, gondterhes tűzhelyét örömpalotává tudja varázsolni?”

Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a Cozaport tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

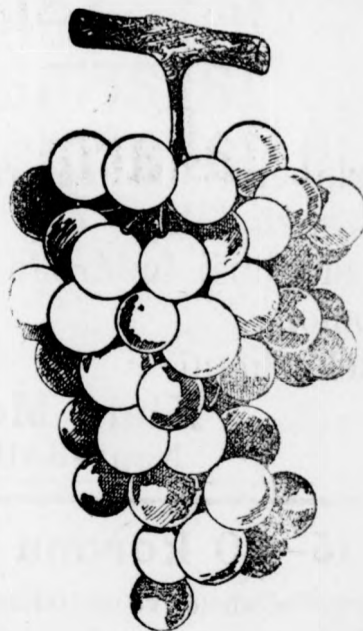
COZA INSTITUTE (Dept. 137), 71, High Holborn, London, W. C. ANGLIA.

(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek).

Minden család pénzt takarít!

Remek 6 szem. kávékészlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90.	Finom ajour 6 sz. kávékészlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45			Remek 6 szem. vászon damaszt garn. csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 db. csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég esodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég írlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 5.60	30 rőfös vég írlandi rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőrvászon csak f. 8.25	50 rőfös vég írlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és kockás I ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40.	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos esinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér esinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászonzól kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55.	Remek női chiffon ing schweizeri himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 m. hosszú és 1 1/2 m. széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 m. hosszú, 1 1/2 m. széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, 1. em.		Remek selyem cloth paplan minden színben f. 3.95	Remek cashmir paplan minden színben csak f. 3.55

„Milleniumtelep” Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legjobb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarországnak legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélylyel és állami felügyelet mellett létesült.